

Binnen de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de brief inzake «Uitvoering van de motie van het lid Leijten over de Kamer informeren over wetten, pilots en andere alternatieven die zijn ontstaan in de ministeriële commissie aanpak fraude» (Kamerstuk 35 772, nr. 39).

De voorzitter van de commissie,
Hagen

De adjunct-griffier van de commissie,
Morrin

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie
Vragen en opmerkingen van het lid Omtzigt

II. Antwoord/reactie van de Staatssecretaris

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie vragen zich af hoe, als een onderzoeksinstelling voldoet aan een aantal voorwaarden, wordt geborgd dat de gegevens veilig zijn, vooral in het licht van recente hacks bij dergelijke instellingen.

Deze leden lezen in de brief dat de medewerkers van gemeentes worden getraind, maar geldt dit ook voor samenwerkingsverbanden zoals regio's?

Hoewel de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) aangeeft snel te kunnen handelen, hoe zorgvuldig wordt de toets uitgevoerd om te bepalen wie toegang kan krijgen tot BRP-gegevens?

Klopt het dat er binnen sommige gemeentes en andere overheidsinstanties Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI)-projecten worden gedraaid? Zo ja, kan de Staatssecretaris inzichtelijk maken bij welke gemeentes en overheidsinstanties dit wordt toegepast? Toetst naast de LSI ook de RvIG of hier een wettelijke grondslag voor is? Door wie wordt of is de toets uitgevoerd voor een wettelijke grondslag?

De leden van de VVD-fractie vragen hoe, op het moment dat een organisatie niet meer de taak heeft om gegevens van de BRP te beheren, wordt geborgd dat er geen lokale kopieën of aansluitingen meer zijn.

Kunnen organisaties die toegang hebben tot gegevens van de BRP deze gegevens delen met andere instanties, zonder tussenkomst van de RvIG?

Worden algoritmes die door verschillende organisaties worden gebruikt om gegevens te verwerken ook meegenomen in de toets om te bepalen wie toegang kan krijgen tot de BRP-gegevens? Bijvoorbeeld in het geval van een samenwerkingsverband tussen vijf gemeentes op het gebied van sociaal domein of belastingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie op de motie van het lid Leijten en willen de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nog enkele vragen voorleggen. Deze leden merken op dat het overzicht van de Ministeriële Commissie Aanpak fraude (MCF) erg lang op zich heeft laten wachten en dat deze nog niet compleet is. Deze leden merken op dat de motie de regering verzoekt om een overzicht van wetten, pilots en overige informatie.

De leden van de D66-fractie constateren dat de brief wel een overzicht bevat van relevante Kamerbrieven, maar deze leden missen in het overzicht de wetten en de pilots die zijn ontstaan in de tijd dat de MCF

actief was. Zij zien graag, conform de motie, dat een duidelijk overzicht van de wetten en pilots die zijn ontstaan in de periode dat de MFC actief was, naar de Kamer wordt gezonden. Deze leden verzoeken de Staatssecretaris om beide overzichten alsnog voor de zomer naar de Kamer te sturen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie zijn verbaasd over de reactie van de Staatssecretaris op de aangenomen motie van het lid Leijten over de Kamer informeren over wetten, pilots en andere alternatieven die zijn ontstaan in de ministeriële commissie aanpak fraude. Deze reactie heeft lang op zich laten wachten en is in de kern slechts een verwijzing naar andere Kamerbrieven. Kan de Staatssecretaris aangeven waarom deze reactie zo lang op zich heeft laten wachten?

De leden van de SP-fractie zijn voorts verbaasd over dat er verwezen wordt naar Kamerbrieven zonder op een rij te zetten, zoals de motie verzoekt, welke maatregelen voortvloeien uit de MFC. Daarbij blijkt uit de desbetreffende informatie niet dat bijvoorbeeld het wetsvoorstel dat voortvloeit uit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit zijn oorsprong vindt in de MFC. Daarom doen deze leden nogmaals het verzoek een uitputtende lijst op te stellen met alle initiatieven, wetten en pilots met betrekking tot gegevensverwerving, -verwerking en -deling die zijn ontstaan in de ministeriële commissie aanpak fraude.

Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie heeft met interesse kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 30 maart 2023.

In deze brief wordt via een bijlage een overzicht gegeven van terugkoppeling die het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft gegeven via een aantal brieven. Verder wordt weer verwezen naar rapportages of beleidsbrieven van andere ministeries zonder hiervan een overzicht te verstrekken.

Dat wekt bij het lid van de BBB-fractie de indruk dat het de Staatssecretaris, net als de Tweede Kamer, ontbreekt aan een goed overzicht van alle initiatieven, wetten en pilots met betrekking tot gegevensverwerving, -verwerking en -deling die zijn ontstaan in de ministeriële commissie aanpak fraude waarvan – aldus de motie van het lid Leijten – later zou zijn gebleken dat de gegevensverwerking, -verwerking en/of -deling onrechtmatig was.

Deze brief is wat betreft dit lid dan ook volstrekt geen voldoende invulling van de inhoud van de motie Leijten. De Staatssecretaris heeft geen overzicht of wil deze niet verstrekken. Kan de Staatssecretaris aangeven welke van de twee volgens haar hier van toepassing is?

Het lid van de fractie BBB verwacht binnen 4 weken een reactie die wel recht doet aan de oproep van de Kamer om tot een goed overzicht van alle initiatieven, wetten en pilots met betrekking tot gegevensverwerving, -verwerking en -deling die zijn ontstaan in de ministeriële commissie aanpak fraude.

Vragen en opmerkingen van het lid Omtzigt

Het lid Omtzigt merkt op dat de motie-Leijten het volgende vraagt:

De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat in de zomer van 2014 de ministeriële commissie aanpak fraude is opgericht, waar een gemeenschappelijke strategie is ontwikkeld op onder andere «gegevens-uitwisseling en bestandskoppeling» en het «versterken van de intelligentiepositie en risicoprofielen»; voorts constaterende dat vanuit de ministeriële commissie aanpak fraude verschillende wetstrajecten zijn ontsproten en verschillende pilots zijn ontwikkeld waarvan later is gebleken dat de gegevensverwerking, -verwerving en/of -deling onrechtmatig was; verzoekt de regering de Kamer voor de zomer te informeren over a. welke wetten, b. welke pilots en c. welke andere alternatieven met betrekking tot gegevensverwerving, -verwerking en -deling zijn ontstaan in deze ministeriële commissie aanpak fraude.

Hij was afwezig bij de stemming, maar zou net als de rest van de Kamer voor de motie gestemd hebben. Dit lid ziet de brief van de Staatssecretaris nog niet als een begin van de uitvoering van de motie. Het lid Omtzigt verwacht gewoon een volledig overzicht van:

- welke wetten er daar ontstaan zijn
- welke pilots er zijn geweest
- welke andere alternatieven met betrekking tot gegevensverwerving, -verwerking en -deling zijn ontstaan in deze ministeriële commissie aanpak fraude.

Ook verzoekt hij de regering een overzicht te geven van welke wetten zijn overtreden bij deze pilots, wetten en gegevensdeling, voor zover nu bekend bij de regering. Hij merkt namelijk op dat de regering op 13 maart 2021 al heeft opgebiecht dertien wetten jarenlang te hebben overtreden en hij wil graag weten of daar bij deze initiatieven ook sprake van geweest is.

Tot slot ontvangt het lid Omtzigt graag een overzicht van wanneer de commissie vergaderd heeft, wie aanwezig waren in die commissie en hij zou graag de besluitenlijsten van de ministeriële commissie aanpak fraude ontvangen. Hij merkt hierbij op dat de regering na «Ongekend Onrecht» besloten heeft besluitenlijsten openbaar te maken.

II Antwoord/reactie van de Staatssecretaris